

Mårten Olsson
Mark- och Exploateringschef
marten.olsson@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Yttrande över samrådshandling för Regionplan för Skåne 2022 - 2040

Sammanfattning

Trelleborgs kommun har beretts möjlighet att yttra sig över samrådshandling för Regionplan för Skåne 2022 – 2040. Regionplanen består av fem delar; *mål och förutsättningar, utvecklingsinriktning, tematiska fördjupningar, genomförande och uppföljning* samt en *konsekvensbedömning*. Regionplanen lyfter fram sex olika planeringsstrategier:

- Utveckla flerkärnigheten och stärka samspelet mellan stad och land
- Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne
- Stärka mångfalden av attraktiva och hälsofrämjande livsmiljöer med tillgång till rekreation
- Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning
- Planera för en god miljö och en hållbar resursanvändning
- Stärka Skånes relationer med omvärlden

I förslag till yttrande ställer sig Trelleborgs kommun bakom de huvudsakliga målen, inriktningarna och strategierna. Några av de punkter som Regionplanen bör kompletteras med eller förtydliga är kopplat till behovet av dubbelspår för person och godstrafik på järnväg. Men också Trelleborgs hamns betydelse för Sverige och regionen och därmed behovet av att infrastrukturen kopplad till hamnen utvecklas och förstärks. I Regionplanens delar kring energiförsörjning saknas solceller som både Trelleborgs hamn och Trelleborgs Energi satar på men också biogasproduktionen i Jordeberga. Utvecklingen och potentialen kring vätgas behöver också Regionplanen kompletteras med.

Det ska vara möjligt att skapa livskraftiga orter så att skåningar på ett hållbart sätt *kan* men inte *måste* bo i en kommun, arbeta i en annan och ha fritidsaktiviteter i en tredje.

Beslutsunderlag

Yttrande över samrådshandling för Regionplan 2022-2040 (denna skrivelse)
Yttrande av MalmöLundregionen över samrådshandling för Regionplan 2022-2040
Samrådshandling för Regionplan för Skåne 2022-2040

Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta

att anta förslag till yttrande över Regionplan 2022-2040 som sitt eget och skicka det samma till Region Skåne.

Beslutet skickas till

region@skane.se Referens: Dnr 2019-RU000065

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Tillväxtavdelningen

Ärendet

Regionplan för Skåne 2022-2040 har ett långsiktigt perspektiv med målar 2040 och utblick mot 2050. Den syftar till att utgöra ett stöd för den fysiska planeringen i de skånska kommunerna för mellankommunala och regionala planeringsfrågor samt till att skapa goda livsmiljöer för alla och i hela Skåne, så att skåningar ska kunna bo i en kommun, arbeta i en annan och ha våra fritidsaktiviteter i en tredje. Regionplanen är det fysiska uttrycket av den regionala utvecklingsstrategin *Det öppna Skåne 2030*. Regionplanen ska vara vägledande för efterföljande planering men är inte juridiskt bindande.

Regionplanen består av fem delar; *mål och förutsättningar, utvecklingsinriktning, tematiska fördjupningar, genomförande och uppföljning* samt en *konsekvensbedömning*. Utvecklingsinriktningen utgår från regionplanens målbild samt de utmaningar som har identifierats, och består av sex övergripande planeringsstrategier samt en strukturkarta som tillsammans utgör planens övergripande strategiska riktning. Dessa planeringsstrategier bygger till stor del på de fem strategier som utgjorde grunden i strukturplanearbetet *Strategier för det flerkärniga Skåne* som antogs 2013. Planeringsstrategierna är följande:

- Utveckla flerkärnigheten och stärka samspelet mellan stad och land
- Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne
- Stärka mångfalden av attraktiva och hälsofrämjande livsmiljöer med tillgång till rekreation
- Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning
- Planera för en god miljö och en hållbar resursanvändning
- Stärka Skånes relationer med omvärlden

Planeringsstrategierna ovan konkretiseras vidare i planens tematiska fördjupningar *bebyggelseutveckling, transporter, blågrön infrastruktur* samt *teknisk infrastruktur* i form av ett tjugotal planeringsprinciper samt i den regionala mark- och vattenanvändningskartan.

Trelleborg ingår i samarbetet MalmöLundregionen i sydvästra Skåne och har därigenom lämnat ett gemensamt yttrande på en övergripande nivå. I detta yttrande avser kommunen komplettera med mer detaljerade synpunkter.

Yttrande

Trelleborgs Kommun välkomnar ett samlat regionalt grepp kring den fysiska planeringen för att möta Skånes utmaningar och skapa förutsättningar för hållbar tillväxt i Skåne. Med en samlad bild av nuläge, utmaningar och en tydlig riktning framåt finns god potential för regionplanen att vägleda de enskilda kommunerna i sitt kommunala självbestämmande och stärka förutsättningarna för olika mellankommunala samarbeten.

Trelleborg ingår i samarbetet MalmöLundregionen i sydvästra Skåne och har därigenom lämnat ett gemensamt yttrande på en övergripande nivå. I detta yttrande avser kommunen komplettera med mer detaljerade synpunkter.

Skånes Flerkärnighet

Trelleborgs kommun står bakom beskrivningen att Skånes unika Ortsstruktur, *flerkärnigheten*, är en styrka som ska värnas och utvecklas. Den kraftsamling som föreslås för att stärka Skånes större städer som tillväxtmotorer för att öka hela regionens konkurrenskraft, både nationellt och internationellt kan betonas

ytterligare. Arbetsmarknadsregionen Malmö-Lund är av överordnad betydelse ur ett regionalt perspektiv.

Kommunen står också bakom perspektivet att landsbygden ska lyftas som självständig drivkraft för att skapa goda livsmiljöer för alla och i hela Skåne. Regionplanen behöver därför tydligare beskriva hur tillgängligheten i regionen ska kunna öka utan att bidra till de beskrivna utmaningarna med ökad klimatpåverkan, energiförsörjning, skillnader i livsvillkor och en hållbar markanvändning.

Tillgång till högre utbildning

Trelleborgs kommun delar analysen att den geografiska tillgängligheten till utbildning har mycket stor betydelse för benägenheten till vidareutbildning. Trelleborg välkomnar den föreslagna kartläggningen av yrkesutbildningarnas geografiska fördelning i Skåne och en regional samverkan för en bättre geografisk fördelning av yrkeshögskoleutbildning för att minska de samlade pendlingstiderna och bättre avspeglar arbetsplatserna i utbildningsortens närområde. Kommunen skapar förutsättningar för större närheten till utbildningsinstitutioner genom att verka för etableringen av Campus Trelleborg.

Kollektivtrafik

Trelleborgs kommun arbetar för en ökad turtäthet för Pågatågen på Trelleborgsbanan i enlighet med Skånetrafiken och Tågstrategi 2040. Den föreslagna kapacitetsförstärkningen genom dubbelspår behöver lyftas in i den Nationella infrastrukturplanen och bör framgå av Regionplanens markanvändningskarta. Förutom att möjliggöra för ökad turtäthet för Pågatågen medför ett dubbelspår ökad kapacitet för godstransporter, vilket är en förutsättning för att flytta över med gods till järnväg.

Godstransporter

Trelleborg stads västra ringväg förbinder väg 108 Lundavägen med E6/E22 och Trelleborgs Hamn via Travemündeallén. Vägen utgör rekommenderad led för farligt gods sedan 2012 och är skyltad för att leda den regionala trafiken runt staden. Trelleborgs kommun för en dialog med Trafikverket inom ramen för en åtgärdsvalsstudie om att väg 108 genom tätorten sedan en tid tillbaka saknar den betydelse för regionala godstransporter, kollektivtrafik, dagliga eller långväga persontransporter som tidigare motiverade dess utpekande som funktionellt prioriterad väg. Markanvändningskartan i regionplanen bör visa den befintliga kommunala vägen eftersom den har ersatt den regionala funktion som väg 108 sträckning genom tätorten tidigare hade.

Trelleborg är en av få städer där europavägen fortfarande har en sträckning genom stadskärnan. Trelleborgs kommun avser bygga en ringväg runt Trelleborg (en östlig men också en genare ersättning till del av nuvarande västlig) som på sikt kan bli europaväg och tillfart till Trelleborgs Hamn. För att godstransporterna via hamnen och Trelleborg tillsammans ska kunna växa behöver behovet av denna infrastruktur lyftas i Regionplanen.

Trelleborgs Hamn är Skandinaviens största RoRo-hamn och dess betydelse för Sverige och regionen kan inte underskattas. Därför är det av vikt för hela regionen att infrastrukturen, väg och järnväg, till och från hamnen utvecklas och förbättras. Detta arbete ska självklart göras i samverkan med regionen, berörda kommuner och Trafikverket.

Trelleborgsbanan är en del i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) för godstransporter via järnväg. Enligt Region Skånes Strategi för den hållbara gods- och logistikregionen Skåne har framförallt de långväga inomeuropeiska transportererna potential att föras över från väg till järnväg, men i ett scenario med kraftigt ökande transporter de kommande decennierna förutsätter detta en kraftigt utökad kapacitet i järnvägsinfrastrukturen liksom i godsnoderna. Trelleborgs kommun menar att de kapacitetsbrister som finns inom järnvägssystemet ytterligare motiverar utbyggnaden av Trelleborgsbanans dubbelspår inom planperioden.

Gränsöverskridande transporter

Regionplanen lyfter den viktiga frågan om gränsöverskridande transporter men fokus är helt på Danmark. Regionplanen behöver kompletteras med ställningstaganden och mål för de gränsöverskridande transporter som sker via Trelleborgs hamn. Här finns kopplingar till Tyskland, Polen och Litauen och dessa lyftas fram som viktiga för fortsatt regional utveckling.

På Stukturkartan under kapitlet Utvecklingsinriktning saknas en ”pil” som beskriver och motsvarar den befintliga färjekopplingen till Litauen och Klaipeda via Trelleborgshamn.

Bebyggelseutveckling

Regionplanen framhäver betydelsen av att planera för ny bebyggelse i anslutning till regionala kollektivtrafiknoder för att göra regionala målpunkter tillgängliga med hållbara transportalternativ. Vikten av att prioritera centrala lägen för förtätningar i alla orter och för alla typer av användningar kan utvecklas ytterligare. Trelleborgs kommun delar denna uppfattning men föreslår att Regionplanen kompletteras med en planeringsstrategi *Närhet*. Detta för att bidra till att uppnå den större tillgång till arbete, bostäder, utbildning, service och rekreation som eftersträvas.

Kommunerna bör skapa förutsättningar för en funktionsblandad bebyggelse som maximerar nyttan av den närhet som skapas. Byggnader i den funktionsblandade orten bör rymma bostäder och med inslag av verksamheter, såväl samhällsservice som kommersiell service. Det är nyckeln till att skapa livskraftiga orter så att skåningar *kan* men inte *måste* bo i en kommun, arbeta i en annan och ha våra fritidsaktiviteter i en tredje. Det är önskvärt att de persontransporter som görs sker på ett hållbart sätt men om behovet av persontransporter utifrån hur bebyggelse planeras och utan att boendekvalitén i övrigt försämras kan minska så ger det en ännu större total vinst.

En hög genhet i gatunätet har direkt påverkan på närheten mellan en orts olika funktioner. Därför är ett finmaskigt, sammanhängande nätverk av gator en viktig förutsättning för en gång- och cykelvänlig och attraktiv livsmiljö som stimulerar till fysisk aktivitet.

Eftersom att bebyggelsen ska generera tillräckligt underlag för lokal service och motverka utglesning är ett visst mått av bebyggelsetäthet eller exploateringsgrad också nödvändig. En småskalig täthet kan definieras som en bebyggelse som ger en

tillräckligt hög närhet utan att förlora den mänskliga skalan i varken gaturummet eller i storleken på de boendesociala enheterna.

Naturmiljö och ekosystemtjänster

Betydelsen av naturmiljöer, biologisk mångfald och ekosystemtjänster genomsyrar regionplanen och lyfts i såväl utmaningar, mål, utvecklingsinriktning och planeringsstrategier som i de tematiska fördjupningarna och planeringsstrategierna. Trelleborgs kommun vill särskilt framhålla vikten av närhet för att säkra tillgången till gröna rekreativa miljöer för alla.

Generellt behöver gröna områdets eventuella friluftsvärden och naturvärden bättre hållas isär. Det ena är inte alltid synonymt med det andra.

Jordbruksmark är, i likhet med produktionsskog, att betrakta som intensivt brukad mark. Dessa bör inte benämnas oexploaterad mark för att tydligt urskiljas från urskog eller naturskog med höga naturvärden och/eller friluftsvärden.

I det regionala perspektivet vill Trelleborg särskilt synliggöra arbetet i kommunen med återmeandring av Tullstorpsån och Ståstorpsån som visar på Skånes vattendrags potential som naturmiljöer. Även Dalköpingeån bör markeras i kartan.

Området mellan Havgårdssjön och Börringesjön bör markeras som grönområde med stora rekreations- och naturvärden. Albäcksskogen väster om Trelleborgs stad som kommunen arbetar med att utveckla bör också markeras som grönområde med regionalt rekreativvärde. Skåneleden Trelleborg-Vellinge är klar inom Trelleborg och arbetet med sträckan österut från centrum mot Skurup är påbörjad.

Teknisk infrastruktur - energiförsörjning

Regionplanen bör förutom vindkraft även lyfta den lokala utbyggnaden av solenergiproduktion och till exempel peka ut Trelleborg Energiförsäljning ABs solcellsanläggning öster om Smyge eller Trelleborgs Hamns anläggning.

Teknikutvecklingsområdet vätgas har väcker stort intresse och i andra europeiska länder och där pågår en stark utveckling. Vätgasen har potential som bör belysas och hanteras i Regionplanen. I Trelleborgs kommun finns inom energiförsörjning också Gasums stora biogasanläggning i Jordberga. Denna teknik och anläggning bör lyftas fram och markeras i kartan.